

Yeşilköy Aziz Stefanos Latin Katolik Kilisesi Cemaat Rahibi ve Episkopos Vekili Paolo Raffaele Pugliese ile Papa'nın Türkiye ziyareti ve detayları üzerine sohbet ettik.

Papa'nın Türkiye'ye gelişi ve programı nasıl planlandı, kimin davetiyle geldi?

Papa hem ruhsal bir lider hem de bir devletin başkanı. Devlet başkanı olarak buraya Bartholomeos'un davetiyle gelemezdi. Bu yüzden resmi olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan, Papa'yı davet etti ve o da kabul edip geldi. İlk önce Cumhurbaşkanı sonra da Patrik Bartholomeos, Papa'yı Türkiye'ye davet etti. Ama bu harmonize edilmiş bir olay çünkü Patrik Bartholomeos da 30 Kasım'da burada olsun diye davet yaptı. 30 Kasım Ortodokslar için çok önemli bir tarih, Aziz Andreas Bayramı. Aslında bu ziyaret daha önce Papa Francesco tarafından planlandı. Papa Francesco, 24 Mayıs'ta Türkiye'ye gelecekti ve İznik'te ekümenik bir dua yapılacaktı. Çünkü kaynaklarımıza göre İznik Konsili, 20 Mayıs civarında başladı. Tam yıldönümünü burda olacak ve o konsili hatırlayacaktı. Ama o tarihten önce vefat etti.

İznik ruhu yenilendi

Bu yıl, Papa için çok yoğun bir yıl. Çünkü Jübile yılı. Bu yüzden Roma'da her haftasonu Papa'nın büyük bir meşguliyeti var. Her hafta bir grubun jübilesidir; misyonerlerin, babaların, annelerin jübilesi. Papa'nın jübile yılında Roma'da çalışması ve kalması gerekir. Ama İznik Konsili'nin yıldönümü de çok önemli olduğu için Papa Roma'da kalması gerektiği hâlde, hem Cumhurbaşkanı hem de Patrik Bartholomeos'un davetlerini kabul edip geldi. Ama Papa, sadece Bartholomeos'u ziyaret etmedi, çok daha geniş bir ziyaret yapmaya çalıştı ve bunu başardı. Sadece Papa da değil, bütün kiliselerin liderleri bunu başardı ve İznik ruhu yenilendi.

Papa'nın ziyareti ülkede gündem oldu, kimi yorumlar yapıldı. Papa'nın buraya gelmesinin asıl nedeni neydi? İnternette ve televizyonlarda, Papa'nın farklı amaçlarla Türkiye'ye geldiğine dair yorumlar yapıldı. Tüm topluluklarda ve ülkelerde bir komplo hastalığı var. O yüzden şaşırıyorum. Türkiye'nin coğrafi pozisyonu da çok hassas. Bu tür düşünceleri anlayabiliyorum ancak bunlarla hiçbir alakası yoktu. Papa'nın niyeti Türkiye'yi fethetmek ya da Türklerden almak değildi. Papa sadece Hıristiyanları ziyaret etmeye geldi. Türkiye gerçekten Hıristiyanlığın uygarlığı olarak sayılır. Bu yüzden bu topraklara, kendi köklerine dönmek ve barış ziyaretinde bulunmak için geldi. Politika açısından ise Lübnan'daki ziyareti daha anlamlı. Öte yandan Katolikleri canlandırmak, ekümenizm amacıyla bütün kiliselerle birlik sağlamak, kilisenin tarihine dönmek, Birinci İznik Konsili'nin anlamını tazelemek için Türkiye'deydi.

Papa'nın Türkiye'de yaptığı ayinler ve ziyaretler nasıl programlandı?

Birkaç ay önce, Vatikan'dan bir komisyon geldi ve hem kiliseler hem de hükümet temsilcileriyle görüşüp program organize edildi. Tüm program akışı beraber yapıldı. Ancak hükümetin büyük bir payı ve yardımı var. Özellikle Volkswagen Arena ayini hükümet sayesinde yapıldı.

İznik ayininin Hıristiyanlar için önemi ve Papa'nın verdiği mesajın anlamı nedir?

1700 yıl önce, İznik'te ilk defa resmi bir şekilde zulüm dönemi bittikten sonra kilisenin liderleri toplanabildi. Orada, kutsal kitabın diliyle değil, felsefe diliyle dediler ki, "İsa Tanrı'dır ve Tanrı'nın oğludur". Zaten bu, imanımıza ait olan bir şey çünkü İncil'de Pavlus'un mektuplarında bu net bir şekilde ortaya çıkıyor. Ama İznik'te yeni bir şekilde felsefe diliyle,

özel bir kelime kullanarak, dünyanın her yerinden gelip toplanan yaklaşık 318 episkopos, bu konu üzerinde anlaşdı. “Mesih İsa kim? Allah mı? Evet Allah. Allah'ın oğlu mu? Evet Allah'ın oğlu. Babasıyla aynı özdedir.” Bunu, bir iman ikrarı aracılığıyla ilan ettiler. Farklı birkaç konu üzerinde daha konuşup anlaşdılar. O yüzden Papa, İznik'e ve bu iman ikrarına dönmek anlamıyla gitti İznik'e. Yani Hıristiyanlar olarak bizi birleştiren, Mesih İsa'ya imanımız. Tarih boyunca bir sürü farklı sebepten dolayı Hıristiyanlarla ayrıldık. Ama aynı temele dayanıyoruz ve aynı rabbe inanıyoruz. İznik'e beraber dönmek de Hıristiyanlar için bu anlama geliyor.

Papa, Volkswagen Arena'daki halka açık ayininde tüm Hıristiyanları bir sunakta bir araya getirdi. Bu ayinin anlam ve özelliği neydi?

Siz bir Süryani olarak, İznik ve Konstantinopol'un iman ikrarını söylerken, “Biz bir katolik yani evrensel kiliseye inanıyoruz”. Papa'nın halka açık ayininde de gerçek anlamda bu kilisenin evrenselliği ortaya çıktı. Mesih İsa dedi ki, “Bu bedeni yok edin. Üç gün içinde ben onu tekrar inşa edeceğim”. Çünkü kilise bir bina değil. Kilise ilk olarak, Mesih İsa'nın bedeni ve varlığıdır. Gerçek kilise bir bina değil, insanlardır. Binalar bugün var yarın yok. Arena'da da Papa ve diğer Hıristiyan ruhani liderler tarafından bu ortaya konuldu. **Bu ayindeki davetliler nasıl seçildi?** Aylar önce kiliselere mesaj geldi ve katılımcıların ayin için başvurması söylendi. Bütün cemaatlerden katılmak isteyenler başvurdu ve kısa bir süre içerisinde de kontenjan doldu ve bir sürü insan akredite olamadı. **Arena'daki ayinde, sunakta rahibe ve kadınlar yer aldı ve konuşma yaptı. Bu nadiren yaşanan bir durum. Örneğin ben bir Süryani kilisesinde sunağa çıkamıyorum. Ayindeki renkli sunağı nasıl yorumluyorsunuz?** Katolik kiliselerinde kadınlar sunağa çıkıyor. Ancak Ortodoks ve Ermeni kiliselerinde bir kutsallık meselesi var. Süryani ve Ermeni Ortodoks dünyasında, o sunağın kutsallığını korumak amacıyla bu gelenek hâlâ sürdürülüyor. Mesih İsa'dan daha kutsal bir şey yok. Kadınlar Mesih İsa'ya yaklaşıyor muydu, ona dokunuyor muydu? **İsmi taşıdığım Marta, inanişaya göre İsa'yı evine davet etmiş ve onunla sohbet etmiş. İncil'de de geçiyor bu.** Bu kadar açık. Kadınlar da erkekler gibi Mesih İsa'ya iman ediyor. Eleştirmek istemiyorum, tüm kiliselerin geleneklerine saygım sonsuz. Ama bazen insanları, kutsallık sebebiyle Mesih İsa'dan uzaklaştırıyoruz. Bu olmaması gereken bir şey. Katolik kiliselerimizde düzenli olarak sunakta hizmet eden kadınlar var. Bu, bizim daha özgür olduğumuz anlamına gelmiyor, bir gelenek meselesi. Sadece, kim olursa olsun kendi geleneklerine baksın ve bir kontrol etsin. Mesih İsa da bunu söylüyor. **Ayinin sonunda komünyon yani şarap ve ekmek kutsanıp halka dağıtıldı. Bu komünyonu kimler alamıyor?** Ben bir Süryani kilisesine gidersem muhtemelen bana komünyon verilir. Biz Katolikler de bu yöntemi kullanıyoruz. Bütün Ortodokslara, Ermenilere ve Katolıklere komünyon veriyoruz. Yalnızca Protestanlara vermiyoruz. Onları dışlamak için yapmıyoruz bunu. Komünyon bizim için, İsa Mesih'in gerçek kanı ve bedenidir. Ancak Protestanlar bunu sembolik gördükleri için ayinlerde onlardan komünyonu almamalarını rica ediyoruz. **Papa'nın Türkiye'de verdiği mesajlar ne anlama geliyor?** Ortadoğu hâlâ çok yaralı bir bölge. Papa da tüm dünya ve Türkiye için barıştan bahsetti. Yine “Müslüman toplumlarla yaşamak mümkündür” dedi. Hatta bu açıdan Tayyip Erdoğan da, Papa'yı çok güzel bir şekilde ağırladı ve aynı mesajı verdi. Ayrıca Hıristiyanların birliği için

mesaj verdi. Papa'nın mesajlarından; barış, İslam ile diyalog, misafirperverlik ve birlik başlıkları çıktı.

Katolikleri cesaretlendirdi

Son olarak Katolikler için güçlendiren bir mesaj verdi. Çünkü biz burada çok azız. Bazen burada kaybolmuş gibi hissediyoruz. Ama Papa'nın ilk yurtdışı ziyaretinin Türkiye olması, buradaki Katolikleri, bizi güçlendiren ve cesaretlendiren bir olaydı. Katedraldeki duasında, bize çok güzel bir şey söyledi: "Azınlık olmak, az olmak kötü bir şey değil." Hatta İncil'e göre büyük bir fırsat. Çünkü Mesih İsa kendi hükümranlığından bahsettiği zaman diyor ki, "bir hardal tanesi kadar" olması lazım. Bu çok anlamlıydı.

[HTTPS://WWW.AGOS.COM.TR/TR/YAZI/36504/PAPA-HİRİSTİYANLİĞİN-KOKLERİNE-DONMEK-İCİN-GELDİ](https://www.agos.com.tr/tr/yazi/36504/papa-hiristiyanimin-koklerine-donmek-icin-geldi)